

Errata en nawoord van de auteur bij het boek:

Willem van Bennekom, 'Voorzichtig manoeuvreren'

De bezettingsgeschiedenis van het Genootschap

***Amstelodamum 1940-1945*, Amsterdam 2020**

Errata

Ondanks het streven naar maximale zorgvuldigheid zijn in *Voorzichtig manoeuvreren*. *De bezettingsgeschiedenis van het Genootschap Amstelodamum 1940-1945* een paar hinderlijke fouten geslopen. Het gaat gelukkig niet om hoofdzaken, maar om puntjes op i. Met dank aan de nauwkeurige lezers die de auteur attendeerden op onvolkomenheden, te weten: Henk van Nierop, Kees Westermann en Frits David Zeiler.

p. 74: De gevangenschap van Gerrit Kouwenaar duurde geen zeven en een halve maand maar ruim zes maanden namelijk van 11-12 mei tot 15 november 1943.

p. 113: De verwijzing naar afb. 46 is niet correct, dat moet afb. 47 zijn

p. 136, fotobijschrift 56: 20 maart 1944 *moet zijn*: 26 april 1944

p. 136, fotobijschrift 56: Jet *moet zijn*: Jeltje.

p. 136, fotobijschrift 56: *aanvulling*: links de ouders van de bruidegom, het echtpaar Zeiler-Van Aaken, rechts de ouders van de bruid, het echtpaar Kouwenaar-Bloksma.

p. 434: David Frits Zeiler *moet zijn*: Frits David Zeiler.

p. 461, register en p. 36: Westerman C.J.J. (Hans) *moet zijn*:
Westermann, C.J.J. (Kees)

p. 461, register en p. 25, 36, 58, 81, 141, 149: Westermann, J.C. (Hans) *moet zijn*:
Westermann, J.C. (Kees)

p. 461, register: Zeiler, Frits D. *moet zijn*: Zeiler, Frits.

Nawoord van de auteur

Binnen en buiten de kring van de leden van Amstelodamum heeft de inhoud van het boek nogal wat losgemaakt – wat moeilijk verwonderlijk kan worden genoemd. De toon van de recensies en aan mijn adres verzonden reacties was vrijwel steeds positief.

De volgende recensies zijn tot dusver verschenen:

— Kester Freriks in *NRC*, 1 mei 2020

— Peter de Brock in *Het Parool*, 31 mei 2020

— Kemal Rijken op *Jonet.nl*, 2 juni 2020

— Koen Kleijn in *Ons Amsterdam*, mei 2020.

De opmerking in de *NRC*-recensie dat de Joodse leden van het Genootschap ‘al in mei 1941 een verzoek (ontvingen) voor het lidmaatschap te bedanken’ bracht mij tot het schrijven van een ingezonden brief die op 16 mei 2020 werd geplaatst in de Amsterdambijlage van de *NRC*. De historische realiteit was immers dat de bezetter op 22 oktober 1941 met verordening 199/1941 afkondigde dat het ‘Joden’ met ingang van 1 november 1941 verboden was in enige vorm deel te nemen aan ‘verenigingen en stichtingen zonder economisch doel’ (zie p. 89-90 in het boek). Het was die oekaze die tot de uittocht van de Joodse leden leidde; voor noch na 22 oktober 1941 had het Genootschap op enige manier op het vertrek van de Joodse leden aangedrongen.

Het stemt tot voldoening dat het boek aan de meningsvorming over ‘goed en fout’ tijdens de bezetting een bijdrage heeft geleverd die als waardevol is ervaren. Daaraan doet niet af dat Mr. A.H. Schmeink, onder meer voormalig adjunct-hoofdredacteur van *Het Parool* en gewezen lid van de Raad voor de Journalistiek, me na lezing van het boek liet weten dat hij op p. 168 graag had gelezen dat er – anders dan de bestuurders van Amstelodamum – destijds ook mensen waren die ‘wel degelijk de morele principes boven de “manoeuvrerbare” beginselen lieten gaan’.

Met andere woorden: de discussie duurt voort. En het boek is niet dicht.

Willem van Bennekom

februari 2022